

Fråga om dröjsmål med handläggningen av ett ärende om ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring (LAF)

I ett klagomålsärende framkom att Stockholms läns allmänna försäkringskassa i april 1989 beslutat att AA inte varit utsatt för skadlig inverkan i arbetet. Efter det att AA överklagat kassans beslut fann Kammarrätten i Stockholm i en dom den 9 februari 1995 att AA var berättigad till ersättning enligt LAF för vissa sjukskrivningsperioder t.o.m. den 30 april 1989. I november 1995 kontaktade AA:s ombud, BB, försäkringskassan och yrkade att kassan skulle pröva om skadlig inverkan i arbetet förelegat efter den 30 april 1989.

I anmälan till JO klagade BB på kassans långsamma handläggning. Han anförde bl.a. att försäkringskassan under åren 1995–1998 inte vidtog någon åtgärd i ärendet. När kassan så småningom fattade beslut i ärendet, i februari 1999, var beslutsunderlaget ofullständigt. Länsrätten upphävde i ett beslut den 23 september 1999 försäkringskassans beslut och återförvisade målet till kassan för ny prövning. I länsrättens domskäl angavs bl.a. att kassan inte hade hört någon försäkringsläkare. Vid tiden för anmälan, i mars 2000, hade försäkringskassan ännu inte, trots att det gått ett halvt år sedan länsrättens dom, påbörjat någon handläggning.

BB:s anmälan remitterades till försäkringskassan, som inkom till JO med ett yttrande.

I sitt den 4 april 2001 meddelade beslut anförde *JO Pennlöv* följande i bedömningsdelen.

AA begärde i november 1995 att kassan skulle pröva om han hade varit utsatt för skadlig inverkan i arbetet. Försäkringskassan påbörjade handläggningen av ärendet genom att infordra information om sjukskrivningsperioder och konstaterade i december 1995 att det inte fanns några sådana fall. Inget hände därefter i ärendet förrän över två år senare, då AA:s ombud kontaktade försäkringskassan och handläggningen återupptogs. Den troliga förklaringen till att ärendet under så lång tid legat utan att några åtgärder vidtagits är enligt kassan flyttning till nya lokaler och sammanslagning av lokalkontor.

Först den 29 januari 1999 fattade kassan beslut i ärendet. Beslutet överklagades till länsrätten, som i dom den 23 september 1999 upphävde kassans beslut och visade målet åter till kassan för ytterligare utredning; bl.a. hade kassan inte hört försäkringsläkaren. Länsrättens dom kom in till försäkringskassan den 30 september 1999. Någon handläggning med anledning av länsrättens dom skedde inte förrän JO:s remiss aktualiserade ärendet i april 2000. Då översändes ärendet till ett annat lokalkontor för att handläggningen skulle gå snabbare. Ärendet återkom till det beslutande lokalkontoret nio månader senare, i januari 2001. Då bedömde handläggaren att det ekonomiska underlaget för att fatta beslut om livränta behövde kompletteras, och en inkomstförfrågan sändes till AA:s tidigare arbetsgivare.

Detta ärende initierades således av den försäkrade i november 1995 och var därefter utan handläggning i över två år. Det tog försäkringskassan över tre år att fatta beslut i ärendet. När sedan länsrätten upphävde kassans beslut och visade målet åter till försäkringskassan för ytterligare utredning låg ärendet återigen utan åtgärd, denna gång från september 1999 till april 2000 då JO:s remiss fick till följd att handläggningen påbörjades.

Ett ärende som återförvisas till kassan från domstol skall handläggas med förtur. Jag anser det synnerligen allvarligt att försäkringskassan underlät att verkställa länsrättens dom; i synnerhet som ärendet i ett tidigare skede i handläggningen också legat utan åtgärd under lång tid. Det som förevarit tyder – inte minst med hänsyn till ärendets tidigare handläggning – enligt min mening på en uppenbar likgiltighet för gällande förfaranderegler.

När därefter ärendet skickades till ett annat lokalkontor för att handläggningen skulle gå snabbare tog det över åtta månader innan ärendet återkom till det beslutande lokalkontoret. Det visade sig då att ärendet behövde kompletteras ytterligare. Vid den tidpunkten hade det således gått över ett och halvt år sedan länsrättens dom och ärendet var fortfarande inte klart för avgörande. Jag finner även detta utomordentligt anmärkningsvärt.

Försäkringskassan uppgav i remissvaret att det inte finns något som tyder på att ärendet fördröjts på grund av bristande bevakningsrutiner. Jag vill här påpeka följande. Detta var ett ärende av otvetydig förturskaraktär. Om kassan låter ett sådant ärende ligga utan åtgärd under flera månader och därefter överlämnar det till ett annat lokalkontor för åtgärd bör kassan självfallet bevaka ärendet så att kassan i förekommande fall kan påskynda handläggningen. Det inträffade tyder snarare på utomordentliga brister i kassans bevakningsrutiner.

Sammantaget förtjänar försäkringskassan mycket allvarlig kritik för sin handläggning av ärendet.

Det ankommer i första hand på domstol att ta ställning till försäkringskassans beslutsunderlag. Den delen av anmälan föranleder därför inte någon kommentar från min sida.

Det som hänt är av sådan karaktär att jag översänder kopior av detta beslut till riksdagens socialförsäkringsutskott och till Regeringskansliet (Socialdepartementet) för kännedom.